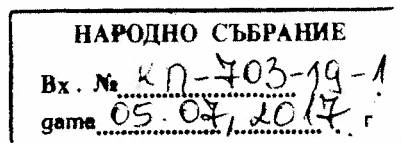

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на енергетиката

Изх. № Е-02-00-34
Дата 04.07.2017г.

ДО

Г-Н ДАНАИЛ КИРИЛОВ

Председател на

Комисията по правни въпроси

44 - то Народно събрание

Относно: Проект на Закон за концесиите сигн. № 754-01-13 от 30.05.2017г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КИРИЛОВ,

Във връзка с проекта на Закон за концесиите сигн. № 754-01-13 от 30.05.2017г., внесен за разглеждане в 44-то Народно събрание, представям на Вашето внимание следното становище:

В чл. 8, ал. 2 от проекта на Закона за концесиите е предвидено, че концесия за услуги се възлага за услуги, които са в полза на обществото или на публичния орган, както и за дейностите по приложение № 2.

В Приложение № 2 „Дейности, за изпълнението на които може да се възлага концесия за услуга (секторни дейности)” към чл. 8, ал. 2 от проекта, са посочени дейности, свързани с производството, преноса, снабдяването, търговията на електрическа, топлинна енергия и природен газ.

В тази връзка е необходимо да се отбележи следното:

Посочените дейности са регламентирани в Закона за енергетиката /ЗЕ/ и по отношение на преобладаващата част от същите е установен лицензионен режим.

Съгласно чл. 39, ал. 1, т. 1-7, 10, 12 и 13 от ЗЕ, дейностите, подлежащи на лицензиране по този закон, са: 1. производство на електрическа и/или топлинна енергия; 2. пренос на електрическа енергия, топлинна енергия или природен газ; 3. разпределение на електрическа енергия или природен газ; 4. съхранение на природен газ в съоръжение за съхранение и/или втечняване на природен газ или внасяне, разтоварване и регазификация на втечнен природен газ в съоръжение за втечнен природен газ; 5. търговия с електрическа енергия; 6. организиране на борсов пазар на електрическа енергия; 7. обществена доставка на електрическа енергия или природен газ; 10. снабдяване с електрическа енергия или природен газ от крайни снабдители; 12. разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт. 13. доставка на електрическа енергия от доставчик от последна инстанция.

В чл. 40, ал. 1, 2 и 3 от ЗЕ изчерпателно са регламентирани предпоставките, при наличието на които се издава лицензия, като една от тях указва, че лицензия се издава на лице, регистрирано по Търговския закон, което има вещни права върху енергийните обекти, чрез които ще се осъществява дейността, ако те са изградени, с изключение на лицензиите по чл. 39, ал. 1, т. 5, 6, 7, 10 и 13.

Следва да се отбележи, че не се изисква издаване на лицензия за: 1. производство на електрическа енергия от лице, притежаващо централа с обща инсталирана електрическа мощност до 5 MW; 2. производство на топлинна енергия от лице, притежаващо централа с обща инсталирана топлинна мощност до 10 MW; 3. пренос на топлинна енергия от лице, притежаващо топлопреносна мрежа, към която са присъединени централи с обща инсталирана мощност до 10 MW; 4. производство на топлинна енергия само за собствено потребление. 5. производство на електрическа енергия само за собствено потребление /чл. 39, ал. 4 от ЗЕ/.

Във връзка с предвидения в ЗЕ лицензионен режим по отношение на дейностите, свързани с преноса на електрическа, топлинна енергия, природен газ и дейностите, свързани с разпределение на електрическа енергия и природен газ, е необходимо да се отбележи следното:

Единното оперативно планиране, координиране и управление на електроенергийната система се осъществява от оператора на електропреносната мрежа и от операторите на всяка от електроразпределителните мрежи /чл. 108, ал. 1 от ЗЕ/.

Преносът на електрическа енергия се осъществява от *оператора на електропреносната мрежа*, получил лицензия за пренос на електрическа енергия и сертифициран по реда на глава осма „а“, раздел I /чл. 86, ал. 1 от ЗЕ/.

Експлоатацията на електроразпределителните мрежи и разпределението на електрическа енергия се осъществяват от *оператори на електроразпределителни мрежи - собственици на такива мрежи* на обособена територия, лицензирани за извършване на разпределение на електрическа енергия за съответната територия /чл. 88, ал. 1 от ЗЕ/.

Експлоатацията на топлопреносната мрежа се осъществява от топлопреносно предприятие /чл. 129, ал. 1 от ЗЕ/.

Преносът на природен газ и експлоатацията на газопреносна мрежа се извършват от *оператора на газопреносна мрежа*, получил лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 2 от ЗЕ /чл. 166 от ЗЕ/

Разпределението на природен газ и експлоатацията на газоразпределителните мрежи се осъществяват от операторите на газоразпределителни мрежи, получили лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 3 /чл. 169 от ЗЕ/.

По смисъла на § 1, т. 34а от Допълнителните разпоредби на ЗЕ, „оператор на преносна мрежа“ е: а) лице - оператор на електропреносна мрежа, което осъществява пренос на електрическа енергия по електропреносна мрежа и отговаря за нейната експлоатация, поддръжка и развитие на дадена територия и за взаимовръзките ѝ с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за пренос на електрическа енергия; б) лице - оператор на газопреносна мрежа, което осъществява пренос на природен газ по газопреносна мрежа и отговаря за нейната експлоатация, поддръжка и развитие на дадена територия и за взаимовръзките ѝ с други мрежи, както и за осигуряването в дългосрочен план на способността на мрежата да покрива разумни искания за пренос на природен газ.

Следва да се отбележи, че в ЗЕ по отношение на оператора на преносна мрежа са установени специфични изисквания, с които в българското законодателство са въведени разпоредби на Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Част от тези изисквания, в случаите, в които „оператор на преносна мрежа“ е независим преносен оператор, предвиждат:

- *Независимият преносен оператор на преносна мрежа за електрическа енергия или за природен газ да разполага с всички човешки, технически, физически и финансови ресурси, необходими за изпълнение на задълженията за извършване на*

дейността по пренос на електрическа енергия или природен газ /чл. 81ж, ал. 1 от ЗЕ/.

- **Операторът по ал. 1 следва да е собственик на активите**, необходими за дейността по пренос на електрическа енергия или природен газ, включително на преносната мрежа, и има собствена идентичност, отделно седалище, персонал и ползва самостоятелно необходимото му оборудване и правни, счетоводни и информационни услуги /чл. 81ж, ал. 2 от ЗЕ/.

В ЗЕ, в съответствие с посочените по – горе директиви, е предвидена и възможността, всички или определени задачи на независимия преносен оператор да се възлагат на независим системен оператор по искане на комисията при системно нарушаване на задълженията на независимия преносен оператор, свързани с изискванията за независимост, съгласно раздел II от тази глава, включително при системно дискриминационно поведение в полза на вертикално интегрираното предприятие /чл. 81л, ал 1 от ЗЕ/. В тези случаи обаче, за независим системен оператор се определя лице, **предложено от собственика на преносна мрежа и одобрено от комисията, по отношение на което са изпълнени, предвидените в ЗЕ изисквания /чл. 81л, ал. 2 от ЗЕ/.**

Независимият системен оператор отговаря за осигуряването и управлението на достъпа на трети страни, включително за събирането на всички вземания, свързани с преноса, както и за експлоатацията, поддръжката и развитието на мрежата и за осигуряването на дългосрочната ѝ способност да отговаря на разумното търсене чрез инвестиционно планиране. Когато разработва планове за развитие на мрежата, независимият системен оператор отговаря за планирането, включително за процедурите за получаване на разрешения, изграждането и пускането в експлоатация на новата инфраструктура. Собственикът на мрежата не отговаря за предоставянето и управлението на достъпа на трети страни, нито за инвестиционното планиране /чл. 81л, ал. 7 от ЗЕ/.

Анализът на изложеното налага извода, че предвиденото в чл. 8, ал. 2 от проекта на Закон за концесиите, респ. на Приложение № 2 не е съобразено с предвиденото в ЗЕ, в частност по отношение на собствеността на мрежите.

Констатираното несъответствие произтича от обстоятелството, че издаването на лицензии и предоставянето на концесии са административни процедури, които се осъществяват от различни органи, по различен ред и при наличие на специфични предпоставки.

Действително в ЗЕ е предвидена възможност лицензия по чл. 39, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗЕ да се издава и на лице, на което е предоставена концесия или притежава право на ползване и експлоатация върху енергийни обекти за производство, пренос и

разпределение на топлинна енергия, при условията на ал. 1 – 6 на същата разпоредба /чл. 40, ал. 8 от ЗЕ/.

В тази връзка предлагаме да се обсъди възможността, предмет на концесия да бъдат онези дейности, които не подлежат на лицензионен режим съгласно разпоредбите на ЗЕ, както и дейностите по отношение на които се прилага разпоредбата на чл. 40, ал. 8 от ЗЕ.

С оглед на изложеното, представяме на Вашето внимание следното предложение на Министерството на енергетиката за редакция на т. 1 от Приложение № 2 към чл. 8, ал. 2 от проекта на Закона за концесиите:

**„Приложение № 2
към чл. 8, ал. 2**

**ДЕЙНОСТИ, ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОИТО МОЖЕ ДА СЕ ВЪЗЛАГА КОНЦЕСИЯ
ЗА УСЛУГА (СЕКТОРНИ ДЕЙНОСТИ)**

1. Дейности, свързани с топлинна енергия:

а) предоставяне или експлоатация на фиксирани мрежи за обществени услуги във връзка с производството, преноса или разпределението на топлинна енергия;

б) снабдяване на такива фиксирани мрежи с топлинна енергия.

Снабдяването с топлинна енергия на фиксирани мрежи за обществени услуги не се приема за дейност по т. 1, когато са изпълнени следните условия:

аа) производството на топлинна енергия е неизбежна последица от извършването на дейност, различна от посочените в т. 1 или в т. 2;

бб) снабдяването на обществената мрежа цели само икономическата експлоатация на такова производство и не възлиза на повече от 20 на сто от оборота на производителя, като се взема предвид средната стойност за предходните три години, включително текущата година.“

С уважение,

ТЕМЕНУЖКА ПЕТКОВА

Министър на енергетиката